

206631 Advanced Engineering Stochastic Processes

Juta Pichitlamken

Second Semester 2005

Take-home final exam

กำหนดส่ง วันพุธที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549 ก่อนเวลา 9.00 น.

ที่ธุรการภาคฯ หรือจะอีเมลมาที่ juta.p@ku.ac.th ก็ได้

มีการปรับลดคะแนนข้อสอบที่ส่งช้ากว่ากำหนด

แนวทางในการทำข้อสอบ

- ให้คุณแสดงวิธีทำโดยละเอียด โดยสามารถใช้ซอฟต์แวร์ทางคณิตศาสตร์ เช่น Maple หรือ Matlab ช่วยคำนวณได้ กรุณาเขียนด้วยลายมือที่อ่านออก หากไม่แน่ใจ ให้ใช้พิมพ์แทน
- ไม่อนุญาตให้ปรึกษาคนอื่น ทั้งที่เป็นเพื่อนร่วมเรียนและไม่ใช้
- อนุญาตให้ใช้หนังสืออื่น นอกเหนือจากหนังสือเรียนได้

โจทย์จาก **Taylor and Karlin (1998)** ข้อละ 6 คะแนน (เก็บ 30% ของเกรดรวมวิชานี้)

1. Problem 4.7 (page 132)
2. Problem 4.7 (page 258) ทำเฉพาะกรณีมีรถ 1 คัน
ข้อชี้แจงเพิ่มเติม: ความน่าจะเป็นที่ฝนตกในช่วงเช้า = ความน่าจะเป็นที่ฝนตกในช่วงบ่าย = p โดยไม่ขึ้นกับอดีต
3. Problem 3.5 (page 296)
4. Problem 4.3 (page 377)
5. Problem 5.4 (page 457)

.....

(วฐา มินเสน)

48850226

ข้อ 1

ให้ X_n เป็น Markov chain กับ Transition Probabilities P_{ij} เมื่อพวกเรากำหนดให้ “discount factor” β กับ $0 < \beta < 1$ และ cost function $c(i)$ และ พวกเราปรารถนาให้ตัดสินใจเกี่ยวกับ the total expected discounted cost เมื่อเริ่มที่ state i เมื่อกำหนดให้

$$h_i = E \left[\sum_{n=0}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right]$$

ใช้ประโยชน์กับ First step analysis เพื่อพิสูจน์ว่า h_i เป็นไปตามนี้

$$h_i = c(i) + \beta \sum_j P_{ij} h_j \quad \text{สำหรับทุก States } i$$

ตอบ

$$h_i = E \left[\sum_{n=0}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right]$$

เนื่องกำหนดจุดเริ่มต้นแล้ว $n = 0$ คือ

$$X_0 = i$$

ดังนั้น

$$c(X_0) = c(i)$$

และอัตรา Discount factor β^n เมื่อ $n=0 \therefore \beta^0 = 1$

$$h_i = E \left[\left\{ \beta^0 c(X_0) \mid X_0 = i \right\} + \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right\} \right]$$

$$h_i = E \left[\left\{ c(i) \right\} + \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right\} \right]$$

$$h_i = c(i) + E \left[\underbrace{\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right\}} \right] \quad \text{----- (0)}$$

พิจารณา First step analysis [1]

$$[1] \quad E \left[\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right\} \right]$$

$$[1] \quad E \left[\sum_j \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i, X_1 = j \right\} \Pr \{ X_1 = j \mid X_0 = i \} \right]$$

(Sum j ไม่สามารถกำหนดได้ว่าเป็นใดค่าหนึ่ง เนื่องจากที่โจทย์ไม่ได้กำหนด State ของ Transient)

$$[1] \quad E \left[\sum_j \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i, X_1 = j \right\} p_{ij} \right]$$

Markov Property

$$[1] \quad E \left[\sum_j \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_1 = j \right\} p_{ij} \right]$$

แยก β^1 ออกจากสมการเพื่อจัดรูปใหม่

$$[1] \quad E \left[\beta^1 \sum_j \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^{n-1} c(X_{n-1}) \mid X_{1-1} = j \right\} p_{ij} \right] \text{ จะเห็นว่า } = E \left[\sum_j \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_1 = j \right\} p_{ij} \right]$$

$$\beta \sum_j p_{ij} E \left[\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^{n-1} c(X_{n-1}) \mid X_{1-1} = j \right\} \right] \text{ ----- (1)}$$

พิจารณา First step analysis [2]

$$[2] \quad E \left[\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^{n-1} c(X_{n-1}) \mid X_{1-1} = j \right\} \right]$$

จัดรูปแบบใหม่

$$[2] \quad E \left[\left\{ \sum_{n=0}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = j \right\} \right]$$

สังเกตว่า (2) เหมือนกับ $h_i = E \left[\sum_{n=0}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right]$ โดยเปลี่ยนจากพิจารณา i เป็น j

$$h_j = E \left[\left\{ \sum_{n=0}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = j \right\} \right] \text{ ----- (2)}$$

แทน (2) ไปยัง (1)

$$\beta \sum_j P_{ij} E \left[\underbrace{\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^{n-1} c(X_{n-1}) \mid X_{1-1} = j \right\}}_{h_j} \right]$$

$$\beta \sum_j P_{ij} h_j \quad \text{----- (3)}$$

แทน (3) ไปยัง (0)

$$h_i = c(i) + E \left[\underbrace{\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} \beta^n c(X_n) \mid X_0 = i \right\}}_{\beta \sum_j P_{ij} h_j} \right]$$

∴ สรุปได้ว่า
$$h_i = c(i) + \beta \sum_j P_{ij} h_j$$

ข้อ 2

การเลือกระหว่างการเดินทางหรือขับรถจากบ้านไปทำงานในตอนเช้า โดยในตอนบ่ายก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน เขามีกลยุทธ์ในการเดินทางดังนี้ ถ้าฝนตกในตอนเช้าและที่บ้านมีรถจอดอยู่ แล้วเขาจะขับรถไปทำงาน เช่นเดียวกัน ถ้าฝนตกในตอนบ่าย และมีรถจอดอยู่ที่ทำงาน แล้วเขาจะขับรถกลับบ้าน เขาเลือกที่จะเดินในกรณีฝนไม่ตกหรือไม่มีรถจอดอยู่ในที่ๆ เขาอยู่ทั้งตอนเช้าและตอนบ่าย สมมติว่า ความน่าจะเป็นที่ฝนตกในช่วงเช้า เท่ากับ ความน่าจะเป็นที่ฝนตกในช่วงบ่าย = p โดยไม่ขึ้นอยู่กับอดีต ในระยะยาวจงหาเศษส่วนของวัน (π) ของผู้ชายที่จะเดินตากฝน (π_2) จะเป็นอะไร?

ตอบ

State space $\mathcal{M} = \{1,2,3,4\}$

- 1 คือ ฝนตก และมีรถอยู่ (ในอีกความหมาย คือ ขับรถ)
- 2 คือ ฝนตก และไม่มีรถ (เดินตากฝน)
- 3 คือ ฝนไม่ตก และมีรถอยู่ (เดินไป)
- 4 คือ ฝนไม่ตก และ ไม่มีรถอยู่ (เดินไป)

Discrete-state stochastic process $\{S_n; n = 0,1,2,3,4,\dots\}$ โดย n^{th} เป็น transaction that half days (Morning, Afternoon) เช่น $S_0 \rightarrow S_1$ หมายถึง ตอนเช้าไปตอนบ่าย หรือ ตอนบ่ายไปตอนเช้าของวันถัดไป

P_{ij}			ฝนตก		ฝนไม่ตก	
			มีรถ	ไม่มีรถ	มีรถ	ไม่มีรถ
			(1)	(2)	(3)	(4)
ฝนตก	มีรถ	(1)	P	-	1-P	-
	ไม่มีรถ	(2)	P	-	1-P	-
ฝนไม่ตก	มีรถ	(3)	-	P	-	1-P
	ไม่มีรถ	(4)	P	-	1-P	-

ต้องการหา ผู้ชายเดินตากฝน (π_2)

$$\pi_1 = P\pi_1 + P\pi_2 + P\pi_4$$

$$\pi_2 = P\pi_3$$

$$\pi_3 = (1-P)\pi_1 + (1-P)\pi_2 + (1-P)\pi_4$$

$$\pi_4 = (1-P)\pi_3$$

$$1 = \pi_1 + \pi_2 + \pi_3 + \pi_4$$

$$0 = (P-1)\pi_1 + P\pi_2 + P\pi_4 \quad \underline{\hspace{10em}} \quad (1)$$

$$0 = -\pi_2 + P\pi_3 \quad \underline{\hspace{10em}} \quad (2)$$

$$0 = (1-P)\pi_1 + (1-P)\pi_2 - \pi_3 + (1-P)\pi_4 \quad \underline{\hspace{10em}} \quad (3)$$

$$0 = (1-P)\pi_3 - \pi_4 \quad \underline{\hspace{10em}} \quad (4)$$

$$1 = \pi_1 + \pi_2 + \pi_3 + \pi_4 \quad \underline{\hspace{10em}} \quad (5)$$

เนื่องจากการแก้สมการดังกล่าวนี้ ไม่ยุ่งยาก

โดยพิจารณาสมการ (5) และ (3) จะเห็นว่าสามารถหาค่า π_3 ได้ดังนี้

นำ (1-P) คูณ (5) แล้วนำไปลบ (3)

$$(1-P) = (1-P)\pi_3 + \pi_3$$

$$(1-P) = (2-P)\pi_3$$

$$\frac{(1-P)}{(2-P)} = \pi_3$$

$$\therefore \pi_3 = \frac{(1-P)}{(2-P)}$$

เมื่อได้ค่า π_3 แล้วสามารถนำมาแทนค่าหาค่า π อื่นๆ ได้ดังนี้

แทนค่า π_3 ในสมการที่ (4)

$$\pi_4 = \frac{(1-P)(1-P)}{(2-P)}$$

$$\therefore \pi_4 = \frac{(1-P)^2}{(2-P)}$$

แทนค่า π_3 ในสมการที่ (2)

$$\pi_2 = \frac{P(1-P)}{(2-P)}$$

$$\therefore \pi_2 = \frac{P(1-P)}{(2-P)}$$

แทนค่า π_2, π_4 ในสมการที่ (1)

$$0 = (P-1)\pi_1 + P \frac{P(1-P)}{(2-P)} + P \frac{(1-P)^2}{(2-P)}$$

$$(P-1)\pi_1 = - \left(P \frac{P(1-P)}{(2-P)} + P \frac{(1-P)^2}{(2-P)} \right)$$

$$(P-1)\pi_1 = - \left(\frac{P^2(1-P) + P(1-P)^2}{2-P} \right)$$

$$(P-1)\pi_1 = - \frac{P(P-1)}{P-2}$$

$$\pi_1 = - \frac{P}{P-2}$$

$$\therefore \pi_1 = - \frac{P}{P-2}$$

ตรวจสอบค่า π โดยใช้สมการ (5) ตรวจสอบ

$$1 = \pi_1 + \pi_2 + \pi_3 + \pi_4$$

$$1 = \frac{-P}{P-2} + \frac{P(1-P)}{2-P} + \frac{(1-P)}{2-P} + \frac{(1-P)^2}{2-P}$$

$$1 = \frac{-P}{P-2} + \frac{P(1-P)}{2-P} + \frac{(1-P)(1+(1-P))}{2-P}$$

$$1 = \frac{-P}{P-2} + \frac{P(1-P)}{2-P} + \frac{(1-P)(2-P)}{2-P}$$

$$1 = \frac{-P}{P-2} + \frac{P(1-P)}{2-P} + (1-P)$$

$$1 = P + (1-P)$$

$$1 = 1$$

แสดงว่า π ที่คำนวณได้เป็นความจริง

ตรวจสอบคำตอบ เมื่อกำหนด $P = 0.2$

$$j = \begin{bmatrix} p & 0 & 1-p & 0 \\ p & 0 & 1-p & 0 \\ 0 & p & 0 & 1-p \\ p & 0 & 1-p & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} p & 0 & 1-p & 0 \\ p & 0 & 1-p & 0 \\ 0 & p & 0 & 1-p \\ p & 0 & 1-p & 0 \end{bmatrix}$$

$$p := 0.2$$

$$0.2$$

$$j^{50}$$

$$\begin{bmatrix} 0.111109525280341834 & 0.0888904747196588990 & 0.444438101121367335 & 0.355561898878635596 \\ 0.111109525280341834 & 0.0888904747196588990 & 0.444438101121367335 & 0.355561898878635596 \\ 0.111113093399573593 & 0.0888869066004271264 & 0.444452373598294370 & 0.355547626401708506 \\ 0.111109525280341834 & 0.0888904747196588990 & 0.444438101121367335 & 0.355561898878635596 \end{bmatrix}$$

ใช้สูตรคำนวณ

$$\pi_1 = \frac{-0.2}{0.2-2} = 0.111111$$

$$\pi_2 = \frac{0.2(1-0.2)}{2-0.2} = 0.08888$$

$$\pi_3 = \frac{1-0.2}{2-0.2} = 0.4444444$$

$$\pi_4 = \frac{(1-0.2)^2}{2-0.2} = 0.355555$$

สูตรที่พิสูจน์มีความถูกต้อง

ดังนั้นสรุปได้ว่า

$$\therefore \text{ผู้ขายเดินตากฝน} = \pi_2 = \frac{P(1-P)}{(2-P)}$$

ข้อ 3

ให้ $X(t)$ ให้เป็นขบวนการปัวซองกับพารามิเตอร์ λ ให้ T เป็นตัวแปรสุ่มที่เป็นอิสระ มีการแจกแจงแบบ Exponential ที่มี pdf. เป็น

$$f_T(t) = \theta e^{-\theta t} \quad \text{for } t > 0$$

ให้ตัดสินใจ The probability mass function สำหรับ $X(T)$

ตอบ

$$X(t) \sim P(\lambda)$$

$$\Pr(X(t) = k) = \frac{e^{-\lambda t} \lambda t^k}{k!}$$

$$T \sim \text{Exp}(\theta)$$

$$\Pr(T = t) = \theta e^{-\theta t}$$

เมื่อ $X(T)$ ทำให้ T กลายเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบ Exp ดังนั้นจำเป็นต้องจัดตัวแปรสุ่มนี้ออกไป ด้วยการสร้างเงื่อนไขกับ T และใช้ The Law of total probability

$$\begin{aligned} X(T) \Rightarrow \Pr\{X(T) = k\} &= \int_0^{\infty} P_{XT}(k/t) f_T(t) dt \\ &= \int_0^{\infty} \frac{e^{-\lambda t} \lambda t^k}{k!} \theta e^{-\theta t} dt \end{aligned}$$

โดย $t = 0$ จะทำให้ความน่าจะเป็นมีค่าเป็น 0 อยู่แล้วจึงเริ่ม Integrate จาก 0 ได้ (เนื่องจากโจทย์กำหนด $t > 0$)

$$\int_0^{\infty} \frac{e^{(-\lambda \cdot t)} \cdot (\lambda \cdot t)^k}{k!} \cdot \theta \cdot e^{(-\theta \cdot t)} dt$$

$$\frac{\lambda^k \theta^{(-k+1)} \left(\frac{\lambda + \theta}{\theta}\right)^{(-k)}}{\lambda + \theta}$$

ตรวจสอบคำตอบ The probability mass function

$$= \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{\left(\frac{\lambda + \theta}{\lambda}\right)^{-k} \lambda^k \theta^{(1-k)}}{\lambda + \theta} \right) \quad \text{ต้องมีค่าเท่ากับ 1}$$

$$\sum_{k=0}^{\infty} \frac{\left(L^k \cdot C^{(1-k)} \cdot \left(\frac{(L+C)}{C} \right)^{-k} \right)}{L+C}$$

1

∴ The probability mass function for X(T) คือ

$$\Pr \{ X(T) = k \} = \frac{\left(\frac{\lambda + \theta}{\lambda} \right)^{-k} \lambda^k \theta^{(1-k)}}{\lambda + \theta}$$

โดยมีพารามิเตอร์ คือ (λ, θ)

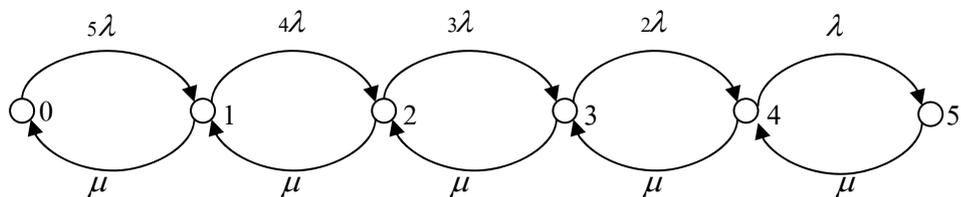
ข้อ 4

มีเครื่องจักร 5 เครื่อง และมีคนซ่อมเครื่อง 1 คน เวลาทำงานจนกระทั่งเครื่องเสียของเครื่องจักรเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบ Exponential มีค่าพารามิเตอร์ (Rate) 0.20 ต่อ ชั่วโมง เวลาในการซ่อมเครื่องที่เสียเป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบ Exponential มีค่าพารามิเตอร์ (Rate) 0.50 ต่อ ชั่วโมง

ทั้ง 5 เครื่องทำงานและการเสียที่เป็นอิสระกัน แต่อย่างมากที่สุดมี 1 เครื่องที่จะถูกซ่อม ในระยะยาว เศษส่วนของเวลา (π) ที่คนซ่อมเครื่องจะว่างงานคืออะไร?

ตอบ

จากการกำหนดอัตราเสียของเครื่องจักรแต่ละเครื่องคือ $\lambda = 0.2$ ต่อชั่วโมง ดังนั้น โมเดลนี้จึงเป็น M/M/1/5 (With finite population)

State space $\mathcal{N} = \{0,1,2,3,4,5\}$

(จำนวนเครื่องที่เสีย 0 ถึง 5 โดย 0 หมายถึงเสีย 0 เครื่องหรือคนซ่อมว่างงาน)

Generator Matrix is

$$G := \begin{bmatrix} -1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0.5 & -1.3 & 0.8 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0.5 & -1.1 & 0.6 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0.5 & -0.9 & 0.4 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0.5 & -0.7 & 0.2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0.5 & -0.5 \end{bmatrix}$$

แก้สมการหาคำตอบของแต่ละ π

$$0 = -\pi_0 + 0.5\pi_1$$

$$0 = \pi_0 - 1.3\pi_1 + 0.5\pi_2$$

$$0 = 0.8\pi_1 - 1.1\pi_2 + 0.5\pi_3$$

$$0 = 0.6\pi_2 - 0.9\pi_3 + 0.5\pi_4$$

$$0 = 0.4\pi_3 - 0.7\pi_4 + 0.5\pi_5$$

$$0 = 0.2\pi_4 - 0.5\pi_5$$

$$1 = \pi_0 + \pi_1 + \pi_2 + \pi_3 + \pi_4 + \pi_5$$

$$\pi_0 = 0.0697, \pi_1 = 0.1394, \pi_2 = 0.2231, \pi_3 = 0.2677, \pi_4 = 0.2142, \pi_5 = 0.0856$$

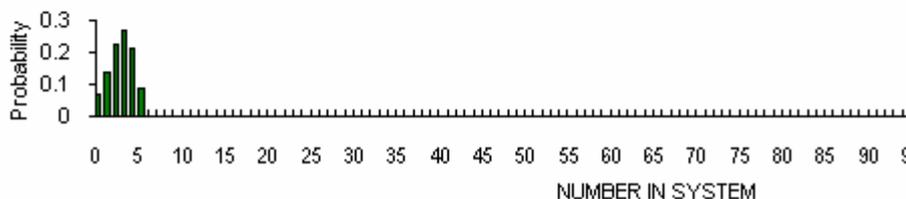
ตรวจสอบคำตอบ(โปรแกรม q ใน Excel)

M/M/s with Finite Population

Arrival rate	0.2	(per machine)
Service rate	0.5	(per server)
Number of servers	1	
Population size	5	

Utilization	93.03%
P(0), probability that the system is empty	0.0697
Lq, expected queue length	1.7441
L, expected number in system	2.6743
Wq, expected time in queue	3.7496
W, expected total time in system	5.7496
Probability that a customer waits	0.9303

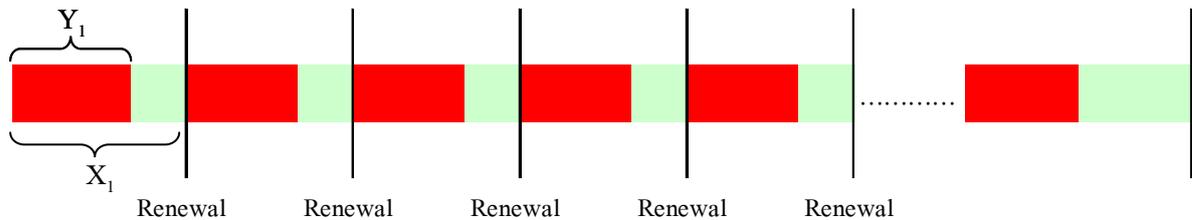

$\therefore$ ในระยะยาว โอกาสที่คนซ่อมเครื่องจะว่างงาน $\pi_0 = 0.0697$

ข้อ 5 ศาสตราจารย์ขี้เกียจคนหนึ่งมีห้องอยู่ประจำบนเพดานในห้องของเขา ซึ่งของชิ้นนั้นก็คือหลอดไฟ 2 หลอด การเปลี่ยนหลอดไฟ ศาสตราจารย์ต้องปีนบันไดซึ่งเขาก็เริ่มขี้เกียจ ดังนั้นถ้ามีหลอดไฟเสีย 1 หลอด เขาจะรอไม่ยอมเปลี่ยนจนกระทั่งหลอดไฟหลอดที่ 2 จะเสีย จึงจะเปลี่ยนมันทั้งคู่ สมมติว่าอายุการใช้งานของหลอดไฟทั้ง 2 เป็นตัวแปรสุ่มที่อิสระกัน

- ถ้าอายุการใช้งานของหลอดไฟทั้ง 2 เป็น Exponential Distribution ที่มีค่าพารามิเตอร์เหมือนกันทั้ง 2 หลอด (กำหนดให้เป็น λ) เศษส่วนของเวลา (Fraction of Time) ในระยะยาวที่ศาสตราจารย์ขี้เกียจคนนี้จะใช้หลอดไฟเพียงหลอดเดียว
- ถ้าอายุการใช้งานของหลอดไฟทั้ง 2 ที่ซื้อมาเป็น Uniform Distribution(0,1) ที่มีค่าพารามิเตอร์เหมือนกันทั้ง 2 หลอด เศษส่วนของเวลา (Fraction of Time) ในระยะยาวที่ศาสตราจารย์ขี้เกียจคนนี้จะใช้หลอดไฟเพียงหลอดเดียว

ตอบ

มีไฟ 2 หลอด
 มีไฟ 1 หลอด

a)

จากคุณสมบัติ $\lim_{t \rightarrow \infty} p(t) = \frac{E(Y_1)}{E(X_1)}$ _____ (1)

$E(Y_1)$ เป็นค่าคาดหวังของอายุการใช้งานของหลอดไฟหลอดแรกจะเสีย นั่นคือค่าคาดหวังของอายุการใช้งานของหลอดไฟที่มีอายุการใช้งานน้อยกว่าอีกหลอด $E(\text{Min}(x_A, x_B))$ โดย x_A เป็นหลอดไฟดวงที่ 1 และโดย x_B เป็น หลอดไฟดวงที่ 2 (ดูรูปประกอบ)

$E(X_1)$ เป็นค่าคาดหวังของอายุการใช้งานของหลอดไฟหลอดที่สองจะเสีย (แสดงว่าหลอดไฟหลอดที่สองมีอายุการใช้งานยาวนานกว่าหลอดแรก) หรือค่าคาดหวังของการเสีย 2 หลอดเมื่อหลอดที่ 1 เสียไปก่อนแล้ว นั่นคือค่าคาดหวังของอายุการใช้งานของหลอดไฟที่มีอายุการใช้งานมากกว่าอีกหลอด $E(\text{Max}(x_A, x_B))$

และจากคุณสมบัติที่โจทย์กำหนด คือ หลอดไฟทั้ง 2 เป็น Exponential Distribution ที่มีค่าพารามิเตอร์เหมือนกันทั้ง 2 หลอด(กำหนดให้เป็น λ) ดังนั้นสามารถนำ Order Statistics มาช่วยในการหาคำตอบได้ ดังนี้

$$a := (1 - e^{-\lambda \cdot t})^2$$

$$(1 - e^{(-\lambda t)})^2$$

$$b := \frac{d}{dt} a$$

$$2 (1 - e^{(-\lambda t)}) \lambda e^{(-\lambda t)}$$

$$\int_0^{\infty} t \cdot b \, dt$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{2} \frac{2 \lambda t (e^{(-\lambda t)})^2 + (e^{(-\lambda t)})^2 - 4 t \lambda e^{(-\lambda t)} - 4 e^{(-\lambda t)} + 3}{\lambda} \right)$$

$$F_{\max=2}(t) = [F(t)]^2$$

$$F_{\max=2}(t) = (1 - e^{-\lambda t})^2$$

$$f_{\max=2}(t) = 2(1 - e^{-\lambda t}) \lambda e^{-\lambda t}$$

$$E(X_1) = E(\text{Max}(x_A, x_B)) = \int_0^{\infty} t(2(1 - e^{-\lambda t}) \lambda e^{-\lambda t}) dt = \frac{1}{2}(0 + 0 - 0 - 0 + \frac{3}{\lambda}) = \frac{3}{2\lambda}$$

$$c := 1 - (1 - (1 - e^{-\lambda \cdot t}))^2$$

$$1 - (e^{(-\lambda t)})^2$$

$$d := \frac{d}{dt} c$$

$$2 (e^{(-\lambda t)})^2 \lambda$$

$$\int_0^{\infty} t \cdot d \, dt$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{2} \frac{e^{(-2\lambda t)} + 2 e^{(-2\lambda t)} \lambda t - 1}{\lambda} \right)$$

$$F_{\min=1}(t) = 1 - (1 - F(t))^2$$

$$F_{\min=1}(t) = 1 - (1 - (1 - e^{-\lambda t}))^2 = 1 - (e^{-\lambda t})^2$$

$$f_{\min=1}(t) = 2\lambda(e^{-\lambda t})^2 = 2\lambda e^{-2\lambda t}$$

$$E(Y_1) = E(\text{Min}(x_A, x_B)) = \int_0^{\infty} t(2\lambda e^{-2\lambda t}) dt = -\frac{1}{2}(0 + 0 - \frac{1}{\lambda}) = \frac{1}{2\lambda}$$

$$\text{ดังนั้นแทนค่าในสมการ (1) } \lim_{t \rightarrow \infty} p(t) = \frac{E(Y_1)}{E(X_1)} = \frac{\left(\frac{1}{2\lambda}\right)}{\left(\frac{3}{2\lambda}\right)} = \frac{1}{3}$$

เนื่องจาก $\frac{1}{3}$ เป็นความน่าจะเป็นในระยะยาวที่จะใช้หลอดไฟ 2 หลอด

ดังนั้นความน่าจะเป็นที่จะได้ใช้หลอดไฟ 1 หลอดเป็น $1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$

∴ ในระยะยาวที่ศาสตราจารย์ชี้แจงคนนี้จะใช้หลอดไฟเพียงหลอดเดียว $= \frac{2}{3}$

b)

จากคุณสมบัติที่โจทย์กำหนด คือ หลอดไฟทั้ง 2 เป็น Uniform Distribution ที่มีค่าพารามิเตอร์เหมือนกันทั้ง 2 หลอด กำหนดให้เป็น (0,1) ดังนั้นสามารถนำ Order Statistics มาช่วยในการหาคำตอบได้ ดังนี้

Maple

$$e := t^2$$

$$f := \frac{d}{dt} e$$

$$\int_0^1 t \cdot f \, dt$$

$$t^2$$

$$2t$$

$$\frac{2}{3}$$

$$F_{\max=2}(t) = [F(t)]^2$$

$$F_{\max=2}(t) = (t)^2$$

$$f_{\max=2}(t) = 2t$$

$$E(X_1) = E(\text{Max}(x_A, x_B)) = \int_0^{\infty} t(2t)dt = \frac{2}{3}$$

$$g := 1 - (1 - t)^2$$

$$1 - (1 - t)^2$$

$$h := \frac{d}{dt} g$$

$$2 - 2t$$

$$\int_0^1 t \cdot h \, dt$$

$$\frac{1}{3}$$

$$F_{\min=1}(t) = 1 - (1 - F(t))^2$$

$$F_{\min=1}(t) = 1 - (1 - t)^2$$

$$f_{\min=1}(t) = 2 - 2t$$

$$E(Y_1) = E(\text{Min}(x_A, x_B)) = \int_0^1 t(2 - 2t)dt = \frac{1}{3}$$

ดังนั้นแทนค่าในสมการ (1) $\lim_{t \rightarrow \infty} p(t) = \frac{E(Y_1)}{E(X_1)} = \frac{\left(\frac{1}{3}\right)}{\left(\frac{2}{3}\right)} = \frac{1}{2}$

เนื่องจาก $\frac{1}{2}$ เป็นความน่าจะเป็นในระยะยาวที่จะใช้หลอดไฟ 2 หลอด

ดังนั้นความน่าจะเป็นที่จะได้ใช้หลอดไฟ 1 หลอดเป็น $1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$

$\therefore$ ในระยะยาวที่ศาสตราจารย์จี้เกียจคนนี้จะใช้หลอดไฟเพียงหลอดเดียว $= \frac{1}{2}$